

**Ko e Ngaahi Fehu'i 'e Hongofulu 'Oku Lahi Taha Hono 'Eke Fekau'aki
mo ha Fetukutuku Fakavavevave
Mo e Ngaahi Fale Hufanga ki he ngaahi Fakatamaki Fakafokifaa
'Ofisi 'oku ne Tokanga'i 'a e Fakatamaki Fakafokifaa 'i Anchorage.**

Ko e Fika: (907) 343-1400

**Ko e Laine ke Ngaue'aki 'i he Ngaahi Taimi 'oku 'i ai ha Fakatamaki Fakafokifaa:
(907) 343-4701 www.muni.org/oem**

1. Ko e haa 'a e ngaahi tefito'i faingata'a 'i Anchorage'e makatu'unga ai ha fetukutuku fakavavevave pe kumi hufanga 'i ha fakatamaki fakafokifaa?

• **Mofuike Fakatu'utamaki:** Ko e fili lahi mo maumaulahi taha 'o Anchorage ko e mofuike. Neongo 'a e fa'a fetaulaki 'a e Tonga Lotoloto 'o Alasikaa mo e fanga ki'i mofuike iiki, ka 'oku 'ikai fa'a hoko ai ha maumau ia. Kaekehe, ko ha fu'u mofuike lahi 'o tatau mo ia na'e hoko 'i he 1964 te ne lava ke maumau'i lahi 'a e fa'unga 'o e fonua mo e ngaahi fale pea lava ke uesia ai 'a e konga lahi 'o e mo'ui 'a e kakai.

<https://www.ready.gov/earthquakes>

• **Vela Lahi:** Kuo fakahaa 'e he Potungaue ki he Vaotataa mo e Ngoue 'a 'Amelika 'oku kau 'a Anchorage he ngaahi feitu'u 'oku uesia ngofua 'e he vela lahi. Ko e ngaahi me'a 'oku nau kau ki he fakalavea ngofua ko eni 'oku kau ai 'a e ngaahi kalasi kehekeheke 'o e papa 'a ia 'oku nau vela ngofua 'i he taimi 'oku fu'u mafana fakatu'utamaki ai 'a e 'ataakai 'o ha feitu'u. 'Oku pehee foki mo e ngaahi feitu'u 'oku nofo'i 'e he kakai m 'oku ofi ki he ngaahi feitu'u tuku'uta 'i he vao 'a ia 'oku nau tu'u lavea ngofua 'i ha ngaahi vela lahi 'i he feliuliuaki 'a e ngaahi fa'ahi ta'u.

<https://www.ready.gov/wildfires>

• **Matangi Malohi mo Fakatu'utamaki:** Ko e matangi fakatu'utamaki 'i he Tonga Lotoloto 'o 'Alasikaa 'oku malava pe ke ne fakatupu ha ngaahi fakatu'utamaki 'o kau ai 'a e mana'uhila, matangi malohi 'o hange ha afaa, 'uha lahi, mo e tafea lahi mo malohi. 'Ikai ko ia pe, ka fu'u momoko 'aupito 'a e fa'ahi ta'u momoko, 'oku malava pe ke hoko ai mo ha sinou lahi 'aupito, 'uha momoko mo maka foki, pea fu'u ma'olalo 'aupito mo e fua mafana.

• **Ko e Maumau pe Uesia 'o e Ngaahi Me'a Fetu'utaki mo e Ma'u'anga Ivi:** Ko e tu'u pe maumau fakataimi 'o e kasa fakaenatula mo e ngaahi ma'u'angaivite ne malava pe ke toe fakatupu ha ngaahi fakatamaki 'e fiema'u ai ke toe 'i ai mo ha Ngaahi Fale Hufanga ki ha fakatamaki fakafokifaaki he kakai 'e mole honau ngaahi nofo'anga. Ko ha ngaahi me'a pehee ni 'oku fa'a hoko pe kae si'i si'i ka 'e malava pe foki ke mafola ia 'o toe lahi ange.

'Uhila 'a Chugach

907-762-7888

<http://www.chugachelectric.com/>

ML&P - Ko e Ma'u'anga Ivi mo e 'Uhila 'a e Pule'anga Fakakolo

907-279-7671

<https://www.mlandp.com/>

MEA - Kautaha 'Uhila 'a Matanuska

907-696-7697

<http://www.mea.coop/>

ENSTAR

907-334-7788

<https://www.enstarnaturalgas.com/>

2. Te u 'ilo fefe 'a e ngaahi fakamatala fekau'aki mo e ngaahi tu'unga fakatu'utamaki 'i he feitu'u 'oku ou nofo ai?

- Muimui pe fakafanongo ki he ngaahi kautaha faiongoongo ki he ngaahi fakamatala fekau'aki mo ha ngaahi fakatu'utamaki 'oku tu'unuku atu ki he feitu'u 'oku ke nofo ai.
- Lesisita ki he ngaahi ngaue ta'etotongi 'a e NIXLE ke ma'u ai e fakahinohino mo e fakatokanga mei he Ngaahi Kautaha 'oku nau Tokanga'i 'a e Malu mo e Hao 'a e Kakai 'i he 'imeili, telefoni to'oto'o, pea mo e ngaahi founa fetu'utaki kehe. Te ke lava lelei pe 'o lesisita 'i he NIXLE 'aki ha'o text 'a e Fika Fakafeitu'u 'o Anchorage ki he 888-777. 'E lava foki ke ke ngaue'aki 'a e NIXLE.com ke ke lesisita ai 'i he email mo e text.
- Toutou fakaongo mo vakai'i 'a e ngaahi kautaha fakamafola ongoongo mo e NIXLE foki ki he ngaahi fakamatala fekau'aki mo e ngaahi tu'unga 'oku 'i ai 'a e ngaahi fakahinohino lolotonga ha fakatamaki pe ha fa'ahinga fakatamaki 'oku tu'unuku mai.
- Te ke lava pe foki 'o taa ki he 2-1-1, 'a ia te nau lava ke tokoni atu 'aki ha ngaahi fakamatala fekau'aki mo e tu'unga 'o ha fakatamaki, fakahinohino ki ha fetukutuku fakavavevave, mo ha toe fakamatala pe fekau'aki mo ha ngaahi fale hufanga ki ha taimi fakatu'utamaki fakafokifaa.
- Ko e Fika Fekau'aki mo ha Tu'unga Fakatamaki Fakavavevave 'i Anchorage ko e 907-343-4701'a ia 'oku 'oatu ai 'a e ngaahi fakamatala mo e fakahinohino 'osi lekooti fekau'aki mo e me'a ke fai.
- Ko e peesi he ngaluope'a e 'Ofisi 'oku ne Tokanga'i 'a e Ngaahi Fakatamaki Fakafokifaa, www.muni.org/oem ko e feitu'u lelei mo ia ke ma'u mei ai ha'o ngaahi fakamatala mo fakahinohino.

3. Te u 'ilo fefee 'oku tonu ke u fetukutuku leva?

- Ko e kau 'Ofisa ki he Malu mo e Hao 'a e Kakai te nau feinga ke 'oatu ha ngaahi fatokanga kiate koe kimu'a 'i ha fiema'u ke fakahoko leva ha fetukutuku fakavavevave. Ka ngalingali 'e 'i ai ha fa'ahinga fakatamaki 'e hoko atu (hange ko ha vela lahi pe ko ha toe fa'ahinga fakatamaki pe), ko e kau Polisi mo e kau 'Ofisa ki he Malu mo e Hao 'a e Kakai te nau fakahoko hangatonu atu 'a e me'a ke fai. 'E lava pe ke nau tukituki atu 'o hu mei he fale ki he fale, pe ko hono fakahoko faka-pule'anga atu 'i ha founa fakale'olahi, pe ko hono fakatou ngaue'aki.
- Fakaongo foki ki he ongoongo 'a e potungaue fakamafola lea mo e NIXLE he te nau 'oatu mo ha ngaahi fakatokanga mo e fakahinohino ki ha fetukutuku fakavavevave.

4. Te u 'ilo fefe 'a e halanga ke ngaue'aki ki ha fetukutuku fakavavevave?

- Ko e ngaahi halanga ke ngaue'aki ki he fetukutuku fakavavevave 'oku fakapapau'i ia 'e he 'Ofisi ki he Malu mo e Hao 'a e Kakai, 'o fakatatau ki he ngaahi makatu'unga 'oku lolotonga ngaue'aki mo ia 'oku nau 'amanaki ngaue'aki pea pehee ki he natula 'o e fakatamaki. 'E 'ikai toe tuku ha ivi 'i hono fakapapau'i 'oku mahino ki he kakai 'a e halanga ke ngaue'aki ki he fetukutuku fakavavevave kimu'a 'i hano tu'utu'uni ke fai ha fetukutuku fakavavevave.
- Manatu'i 'e malava 'e he feliuliuaki 'a e ngaahi tukunga 'o liliu 'a e halanga fetukutuku fakavavevave koe'uhi pe ko e malu mo e hao fakalukufua 'a e kakai. 'E fokotu'u 'e he kau 'Ofisa Polisi 'a Anchorage 'a e Ngaahi Feitu'u Pau ke nau Pule'i 'a e Fefononga'aki ke fakapapau'i 'e tauhi 'a e kakai ki he halanga kuo kotofa ke ngaue'aki 'i ha fetukutuku fakavave. Kataki kae muimui ki he fakahinohino 'a e kau 'Ofisa Fakapule'anga ki he Malu mo e Hao 'a e Kakai ke fakapapau'i ho'o malu mo e hao.

5. Fefe kapau 'oku 'ikai ha'o me'alele pe fiema'u tokoni ki he fetukutuku?

- 'Oku 'i ai 'a e ngaahi me'alele 'a e pule'anga fakakolo 'e tokoni ki he fetukutuku 'i ha taimi 'e fiema'u ai ha fetukutuku fakavavevave.
- Kapau 'oku 'ikai ha'o me'alele ke ke ngaue'aki 'i ha hoko mai ha fetukutuku fakavavevave, 'oku mahu'inga ke ke fakahaa ke 'ilo 'e he kau 'ofisa fakapule'anga ki he malu mo e hao 'a e kakai.
- 'E 'i ai pe mo e ngaahi me'a ngaue makehe ke tokoni'i 'akinautolu 'oku faingata'a'ia 'oka fiema'u.

6. Fefe nai 'eku fanga monumanu pele?

• 'Oku totonu ki he memipa kotoa pe 'o e famili pea pehee ki he kakai fakalukufua ke 'i ai ha'anau fokotu'utu'u ki hano fakahaofi 'o 'enau fanga monumanu pele. Ko e fanga monumanu pele 'oku 'uhinga ia ki he fanga kuli, pusi, pe ko ha toe monumanu tatau mo ia 'a ia 'oku nau nofo fakataha mo honau kau tauhi.

- 'Oku 'ikai kau ki he monumanu pele 'a e fanga manu fe kai hange ko e ngata, ngeli, fanga monumanu 'i he faama, pea pehee foki ki he fanga monumanu fe kai ka kuo 'osi fakalalata'i.
- Ko kinautolu 'oku 'ikai ha'anau me'afononga ke nau ngaue'aki 'i hano tu'utu'uni 'o ha fetukutuku fakavavevave, te mou heka fakataha pe mo ho'omou fanga monumanu pele 'i he me'afononga 'e 'oatu 'e he Pule'anga Fakakolo ke mou heka ai. Kuo pau ke tokanga'i mo pule'i 'a e fangamonumanu pele 'e he tokotaha 'oku ha'ana 'i he taimi kotoa pe lolotonga 'a e fetukutuku 'i he me'afononga 'a e = Pule'anga Fakakolo.
- 'Oku 'i ai pe mo e ngaahi fakamatala tanaki atu 'e ma'u mei he 'Ofisi 'oku ne Tokanga'i 'a e Ngaahi Fakatamaki Fakafokifaa 'i Anchorage fekau'aki mo e ngaahi me'a ke teuteu 'e he kau tauhi 'o e fanga monumanu pele lolotonga ha fetukutuku fakavavevave.

7. Fefee 'eku fanga hoosi mo e fanga monumanu mo'ui kehe?

- 'Oku 'ikai lava 'e he Pule'anga Fakakolo ke ne fetukutuku mo tokanga'i 'a e fanga monumanu fafanga 'o ka fai ha fetukutuku fakavavevave 'i ha to mai ha fakatamaki ta'e'amanekina. Ko e fatongia pe ia 'o e kau tauhi monumanu ke fakapapau'i 'oku malu pe mo mo'ui lelei 'a e fanga monumanu lolotonga ha fakatamaki fakafokifaa'e hoko.
- 'Oku 'i ai 'a e tapou ki he kau tauhi monumanu fafanga ke nau kau atu pe fokotu'u ha kautaha ke nau fepoupouaki ai 'i hono tokangaekina 'o e fanga monumanu 'i ha hoko mai ha faingata'a fakafokifaa.
- 'Oku fakatokanga ki he kau tauhi monumanu fafanga ke nau fakakaukau'i 'a hono fetukutuku fakavavevave 'o 'enau fanga monumanu 'i he kamata pe ke haa mai ha faka'ilonga 'o ha fakatamaki.

8. 'Oku tu'u 'i fee 'a e ngaahi Fale Hufanga ki ha Fakatamaki Fakafokifaa?

• 'E tomu'a fakahinohino 'e he kau 'Ofisa Fakapule'anga ki he Malu mo e Hao 'a e Kakai 'a e feitu'u 'e 'i ai 'a e ngaahi fale hufanga ki ha fakatakamaki fakafoki faa kimu'a 'i ha too mai ha fakatamaki. 'E malava pe ke hoko ha 'apiako, feitu'u fakapule'anga, 'api tautaha pe ko ha 'api lisi ko ha fale hufanga 'i ha hoko mai ha fakatamaki fakafokifaa.

- Hange pe ko e fili 'o e ngaahi halanga ke ngaue'aki ki ha fetukutuku fakavavevave, 'e pehee pe mo e ngaahi fale hufanga 'e fili pe kinautolu fakatatau ki he ngaahi makatu'unga mo 'enau ofi ki he ngaahi feitu'u 'oku uesia. 'E kau mo e tokolahi 'o e kakai kuo mole honau ngaahi 'api 'i hono fakakaukau'i ki he tu'u'anga mo e fa'ahinga 'o e naunau 'e fiema'u ke ngaue'aki ki he ngaahi fale hufanga.
- 'E malava pe ke tomu'a fai 'a e fetukutuku fakavavevave 'o e kakai ki ha Feitu'u Fakatamaki pe lolotonga 'oku kei feinga'i ke fokotu'u ha fale hufanga.
- Ko e ngaahi fale hufanga ki ha fakatamaki fakafokifaa 'a e Pule'anga Fakakolo 'oku meimei tokanga'i pe ia 'e he Kolosi Kula. Ko e me'atokoni 'oku tufa 'i he fale hufanga ki ha fakatamaki fakafokifaa ma'ae kakai kuo mole honau 'api nofo'anga, 'oku tokanga'i pe ia 'e he kau ngaue 'o e fale hufanga ki ha fakatamaki fakafokifaa.
- Ka toe fiema'u ha ngaahi fakamatala tanaki atu, 'e ma'u atu ia mei he 'Ofisi 'o e Kolosi Kula pe ko e 'Ofisi ki hono Tokanga'i 'o e Ngaahi Fakatamaki Fakafokifaa.

9. 'E lava keu nofo mo 'eku ki'i monumanu pelee 'i he fale hufanga ki ha fakatamaki fakafokifaa?

- 'Oku 'ikai ngofua 'a e fanga monumanu pele ke nau 'i he ngaahi fale hufanga ki ha fakatamaki fakafokifaa. Ko kinautolu 'oku 'i ai 'enau fanga monumanu pele 'oku tonu ke nau alea'i ha feitu'u ke 'ave kinautolu ki ai pe ko e kole hanau kaungame'a ke ne tokanga'ikinautolu lolotonga 'enau nofo 'i he fale hufanga ki ha fakatamaki fakafokifaa.
- Ko e monumanu pe 'oku ngofua ke 'i he ngaahi fale hufanga ki ha fakatamaki fakafokifaa ko e fanga kuli tokoni mo e hoosi toho iiki pe 'o fakatatau ki he lao 'a 'Amelika fekau'aki mo kinautolu 'oku 'i ai Hanau Faingata'ia Fakasino (ADA).https://www.ada.gov/service_animals_2010.htm
- Kapau 'oku fu'u tokolahi fau 'a e kakai mo e fanga monumanu 'oku fiema'u ke fetukutuku pea 'e fokotu'u leva'e he Pule'anga Fakakolo ha fale hufanga ki ha fakatamaki fakafokifaa ma'a e fanga monumanu.
- Ko e fale hufanga ki ha fakatamaki fakafokifaa ma'ae fanga monumanu 'oku 'ikai tatau ia mo e ngaahi feitu'u kuo 'osi 'i ai pe ke tauhi fakataimi ki ai 'a e fanga monumanu; 'e fiema'u pe 'a e kau tauhi monumanu ke nau tokanga'i 'enau fanga monumanu 'i he ngaahi fale hufanga ki ha fakatamaki fakafokifaa ki he fanga monumanu.
- Ka toe 'i ai ha fiema'u fakamatala 'a e kau tauhi monumanu fekau'aki mo'enau fanga monumanu pele pea nau fetu'utaki ki he tafa'aki 'a e Pule'anga Fakakolo 'oku nau Tokanga'i 'a e Fanga Monumanu mo e Tefito'i 'Ofisi 'oku fai mei ai hono Pule'i.

10. Te u 'ilo fefe kuo lelei 'a e me'a kotoa ka u foki aa ki hoku 'api?

- Ko e kau 'ofisa fakapule'anga ki he malu mo e hao 'a e kakai te nau fakamahino mai 'a e taimi kuo lelei ai 'a e me'a kotoa kae foki aa 'a e kakai ki honau ngaahi 'api 'o fakafou mai 'i he ngaahi kautaha fakamafola lea, NIXLE, mo e ngaahi fakamafola ongoongo fakasosiale.
- 'E tuku atu foki 'e he ngaahi fale hufanga ki ha fakatamaki fakafokifaa 'a engaahi fakamatala ke fakamahino ki he kakai 'a e taimi 'e lelei ai ke nau foki aa ki honau ngaahi 'api.
- Ko e ngaahi peesi he ngaluope 'a e ngaahi kautaha hange ko e kau polisi, kau tamate afi mo e 'Ofisi 'oku nau Tokanga'i 'a e Ngaahi Fakatamaki Fakafokifaa te nau toutou fakatokanga ki he kakai 'a e taimi kuo lelei ai ke nau foki ki 'api.

Potungae Polisi 'a Anchorage

Facebook <https://www.facebook.com/APDinfo>

Twitter <https://twitter.com/APDinfo>

Website 'a e Pule'anga Fakakolo <http://www.muni.org/departments/police/pages/default.aspx>

Potungae Tamate Afi 'a Anchorage

Facebook <https://www.facebook.com/pages/The-Anchorage-Fire-Department>

Twitter <https://twitter.com/afdinfo>

Website 'a ePule'anga Fakakolo <http://www.muni.org/departments/fire/pages/default.aspx>

'Ofisi 'oku nau Tokanga'i 'a e Ngaahi Fakatamaki Fakafokifaa

Facebook <https://www.facebook.com/AnchorageOEM>

Twitter https://twitter.com/Anchorage_OEM

Website 'a ePule'anga Fakakolo <http://www.muni.org/departments/oem/pages/default.aspx>

'Oku totonu ke mateuteu 'a e kakai ki ha fakatamaki fakafoki faa mo ha maumau lahi'aki eni:

□ **Teuteu ha'o ki'i kito pe kiti pea fa'o ki ai 'a e fanga ki'i me'a kotoa pe ke ke ma'u mo'ui mei ai 'i he taimi 'o e fakatamaki!**

- Teuteu ha'o ki'i kiti pea fa'o ki ai ha fanga ki'i me'a ke ke ma'u mo'ui mei ai 'i ha 'aho nai 'e 7 pe lahi ange PEA teuteu foki mo ha ki'i kiti si'isi'i hifo koe'uhi ka hoko mai ha fakatamaki fakafokifaa ko ho'o puna pe 'o to'o 'a e ki'i kiti ko ia 'o lele!
- Fa'o ki ai ha'o vai, me'akai, fo'i'akau faito'o, vala, silini, me'a teuteu, naunau ki he toileti, naunau ma'a ho'o ki'i monumanu pele, mo ha toe me'a pe 'oku mahu'inga ke ke ngaue'aki lolotonga ho'o hola 'i he fakatamaki.

□ **'Ai ha'o ki'i palani pe fokotu'utu'u!**

- Te ke fetu'utaki fefe ki ha kakai kehe? Ko e haa ha'o fanga ki'i ngaue te ke fai?

□ **Tokanga ki he ngaahi fakamatala mo e ongoongo pea 'oua nofo munoa!**

- Lesisita 'i he Nixle ke ke ma'u ai 'a e ngaahi fakatokanga mo e fakahinohino kotoa pe 'i he text, email, Facebook, pe Twitter mei he potungae fakapule'anga 'oku nau tokanga'i 'a e malu mo e hao 'a e kakai 'i Anchorage. Text ho fika fakafeitu'u MOA ki he 888777 pe te ke lesisita hake 'i he initaneti 'i he Nixle.com
- Fanongo, lau, pea mamata mo muimui ki he ngaahi ongoongo 'a e kautaha fakamafola ongoongo.

Ka toe 'i ai ha'o fiema'u fakamatala fekau'aki mo hano fa'u ha'o palani, fa'u 'o ha ki'i puha ke fa'o ai ho'o ngaahi me'a mahu'inga ke ke hola mo ia 'i ha hoko mai ha fakatamaki.,mo ha founa ke ke ma'u ongoongo ai te ke ma'u pe ia mei he 'Ofisi 'oku ne Tokanga'i 'a e Fakatamaki Fakafokifaa.

Ko e Tokateu ki ha Vela Lahi...

Teuteu, Tokanga, Lele!

□ **Teuteu! Ke ke tokateu mo mateuteu ma'u pe ki ha vela 'e hoko atu!**

Ko ho fatongia totonu ke mateuteu ma'u pe 'o 'oua toki tali ke hoko atu ha vela lahi ki he fonua pe ki ho 'api pea ke toki fakavavevave holo. Fakama'a pe huo 'a e vao 'oku ofi atu ki ho fale ke 'oua na'a totolo atu ki ai ha vela pea mofia ai ho fale. Teuteu'i e 'ataakai ho 'api ke faingata'a ha totolo ai 'a e afi pea malu'i ho fale 'aki 'a e ngaahi naunau langa te ne ta'ota'ofi 'a e mafola vave 'a e afi. Fakatahataha'i ho'o ngaahi naunau ke tokoni'i koe 'i ha fakatamaki fakafokifaa 'i ha feitu'u malu 'i ho fale. Palani ha founa vave ke ke hola ai 'i ha hoko mai ha fakatamaki fakafokifaa pea manatu'i ke fakamahino 'a e palani ko ia ki he tokotaha kotoa 'oku nofo mo koe 'i ho 'api.

□ **Tokanga! Fakatokanga'i lelei 'a e ngaahi me'a 'oku hoko 'i ho 'ataakai!**

Fakamaau pea fa'o leva ho'o fanga ki'i naunau ke ke ngaue'aki 'i ha hoko mai ha fakatamaki fakafokifaa. Tokanga ange ki he ngaahi ongoongo fakamuimui taha fekau'aki mo ha vela lahi 'oku hoko mei he ngaahi ma'u'anga ongoongo pe ko e 'ofisi tamate afi pe ko kinautolu 'oku nau tokanga ki he malu mo e hao 'a e kakai 'i ho feitu'u.

□ **Lele! Tokateu kimu'a 'oua tali ki ha toki hoko mai ha fakatamaki!**

Muimui ki ho'o palani na'e 'osi fa'u fekau'aki mo ha'o hola 'i ha hoko mai ha vela lahi. 'I ho'o muimui ki ho'o palani kuo 'osi fa'u, te ke fakahaofi ai koe mo ke tokoni ki he kau tamate afi ke faingofua ange ai 'enau ngaue.

<http://www.wildlandfirersg.org/Resident>

